

بصیرت معنوی

مهرت برقراری ارتباط با خداوند

واژه سربازان وظیفه وزارت دفاع

احمد ربانی

وفا
اشاعت

پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

به سفارش سازمان عقیدتی - سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
معاونت تربیت و آموزش

شابک : ۷-۹۶-۵۹۰۷-۹۶۴-۹۷۸

شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۱۲۵۹۳

عنوان و نام پدیدآور : بصیرت معنوی؛ مهارت‌های برقراری ارتباط با خداوند ... / احمد رضائی؛ تهیه‌کننده پژوهشگاه علوم اسلامی

امام صادق (ع)؛ به سفارش سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت تربیت و آموزش.

مشخصات نشر : تهران: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص.

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۳۳.

موضوع : دعاها

موضوع : Prayers

موضوع : دعا - فلسفه

موضوع : Prayer - Philosophy

بندی دیویی : ۲۹۷/۷۷۲

رده ی کنگره : ۱۳۹۵ ع ۶/ BP۲۶۷/۸

رشته : رضائی احمد، ۱۳۶۱ -

شناسه افزودن : شگاه علوم اسلامی امام صادق (ع)

شناسه افزوده : سازمان : ع ی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی

شناسه افزوده : سازمان : ع ی عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، انتشارات دفاع

وضعیت فهرست یی : جپ

انتشارات دفاع

بصیرت معنوی (مهارت برقراری ارتباط با خداوند)

ویژه سرداران وظیفه وزارت دفاع

تهیه کننده: پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (علیه السلام)

به سفارش: سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع - معاونت تربیت و آموزش

نویسنده: احمد رضا

ناظر علمی: محمد شیدینی پاشاکم

ناظران فنی: مهدی حسینی، رضا مرتضایی

ناظر نهایی: علی عرب‌پور

سروراستار: حسین قاسم‌حمزه ویراستار: حسین برخوردی

وآپایش نهایی: سیدعلی یار افشارپور دهنشت

صفحه آرا: اسماء وصال طلب زاوری

ناشر: مرکز نشر دفاع

چاپ: مرکز خدمات فرهنگی مطهر نوبت و تاریخ چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۵۰۰ جلد بهاء: ۷۰۰۰۰ ریال

شابک: ۷-۹۶-۵۹۰۷-۹۶۴-۹۷۸

نشانی ناشر: تهران، میدان نوبنیاد، خیابان شهید لنگری، جنب اداره هواشناسی،

ساختمان شهید مطهری، مرکز نشر دفاع

کدپستی: ۱۶۹۳۶۱۴۳۳۹ تلفن: ۳۲۹۳۰۰۰۶

پست الکترونیک: nashrdefa@fatehnet.net

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۵	مقدمه.....
۱۷	درس اول: مناجات با خدا.....
۱۷	۱-۱. تعریف دعا.....
۱۷	۲-۱. اهمیت دعا.....
۱۸	۱-۲-۱. برترین عبادات.....
۱۹	۲-۲-۱. دستور خداوند به مؤمنان.....
۲۱	۳-۲-۱. سلاح مؤمن.....
۲۲	۴-۲-۱. ابزار شفاء و درمان بیماری.....
۲۳	۵-۲-۱. سرانجام نیک.....
۲۵	۶-۲-۱. کلید رهایی از ستمگران.....
۲۶	۷-۲-۱. بهره‌مندی از رزق و روزی.....
۲۸	۸-۲-۱. عفو الهی.....
۲۹	۳-۱. پیامدهای ترک دعا.....
۳۰	۱-۳-۱. بی‌اعتنایی خداوند.....

- ۳۰-۳-۲. غفلت یا فراموشی از یاد خدا..... ۳۰
- ۳۱-۳-۳. ناتوانی در اظهار محبت به خدا..... ۳۱
- ۳۳-۴-۳-۱. سرافکندگی در قیامت..... ۳۳
- ۳۴-۵-۳-۱. برطرف نشدن نیازها..... ۳۴
- ۳۶-۶-۳-۱. رهانشدن از دام بلايا و مصائب..... ۳۶
- ۳۸-۷-۳-۱. محرومیت از نکات علمی و تربیتی..... ۳۸
- درس دوم: شرایط و موانع استجاب دعا..... ۴۱
- ۱-۲. شرایط استجاب دعا..... ۴۱
- ۱-۱-۱. اعداء و یقین..... ۴۲
- ۱-۲-۱. سعی و تلاش..... ۴۳
- ۱-۲-۳. تغذیه حلال..... ۴۴
- ۱-۲-۴. حضور سب..... ۴۴
- ۱-۲-۵. تضرع و انابه..... ۴۴
- ۲-۲. موانع استجاب دعا..... ۴۶
- ۱-۲-۲. گناه..... ۴۶
- ۲-۲-۲. حق الناس..... ۴۷
- ۳-۲-۲. ناسازگاری دعا با حکمت خداوند..... ۴۸
- ۴-۲-۲. درخواست امور غیر ممکن..... ۴۹
- درس سوم: آداب دعا..... ۵۱
- ۱-۳. آداب باطنی دعا..... ۵۲
- ۱-۳-۱. توجه در دعا..... ۵۲
- ۱-۳-۲. پاکی و صفای دل..... ۵۲
- ۱-۳-۳. خوف و طمع..... ۵۲
- ۱-۳-۴. دعا با حالت فروتنی..... ۵۳

۵۳	۳-۱-۵. خوش گمانی به خدا.....
۵۴	۳-۱-۶. اصرار در دعا.....
۵۴	۳-۲. آداب ظاهری دعا.....
۵۴	۳-۲-۱. آداب قبل از دعا.....
۵۹	۳-۲-۲. آداب حین دعا.....
۶۲	۳-۲-۳. آداب بعد از دعا.....
۶۲	۳-۲-۴. آداب دعا در همه حال.....
۶۵	درس چهارم: دعای کمال.....
۶۵	۴-۱. اهمیت دعای کمال.....
۶۷	۴-۲. نامگذاری دعا.....
۶۷	۴-۳. زمان خواندن دعا.....
۶۸	۴-۴. منابع و سند دعا.....
۶۸	۴-۵. محتوای کلی دعا.....
۶۸	۴-۶. برخی محورهای دعا.....
۶۸	۴-۶-۱. خداشناسی.....
۷۱	۴-۶-۲. خودشناسی.....
۷۳	۴-۶-۳. اقرار به گناه.....
۷۴	۴-۶-۴. توبه از گناهان.....
۷۶	۴-۶-۵. آثار گناه.....
۷۸	۴-۶-۶. ارتباط عاشقانه و عارفانه.....
۷۹	۴-۶-۷. طلب حاجت (درخواست عاجزانه).....
۸۳	درس پنجم: دعای ندبه.....
۸۴	۵-۱. اهمیت دعای ندبه.....
۸۵	۵-۲. نامگذاری دعا.....

- ۳-۵. زمان خواندن دعا..... ۸۶
- ۴-۵. منابع و سند دعا..... ۸۶
- ۵-۵. محتوای کلی دعا..... ۸۶
- ۶-۵. برخی محورهای دعا..... ۸۷
- ۱-۶-۵. حمد و صلوات..... ۸۷
- ۲-۶-۵. فرازهایی از تاریخ..... ۸۷
- ۳-۶-۸. ندبه بر مصائب اهل بیت (ع)..... ۸۸
- ۴-۶-۵. جست و جوی یار..... ۸۸
- ۵-۶-۵. برانگیزش و آمادگی برای ظهور..... ۸۹
- ۶-۶-۵. استغاثه و طلب..... ۸۹
- درس ششم: مناجات شعبانیه..... ۹۱
- ۱-۶. اهمیت مناجات شعبانیه..... ۹۱
- ۲-۶. نام گذاری دعا..... ۹۳
- ۳-۶. زمان خواندن دعا..... ۹۳
- ۴-۶. منابع و سند دعا..... ۹۳
- ۵-۶. محتوای کلی دعا..... ۹۴
- ۶-۶. برخی محورهای دعا..... ۹۴
- ۱-۶-۶. پناهنده شدن به دامن الهی..... ۹۴
- ۲-۶-۶. ابراز محبت و امید به خدا..... ۹۵
- ۳-۶-۶. انقطاع إلى الله..... ۹۵
- درس هفتم: زیارت عاشورا..... ۹۹
- ۱-۷. اهمیت زیارت عاشورا..... ۱۰۰
- ۲-۱-۷. روایات..... ۱۰۰
- ۳-۱-۷. سیره بزرگان..... ۱۰۱

۱۰۱	۴-۱-۷. داستان‌های شگفت
۱۰۳	۲-۷. نام‌گذاری دعا
۱۰۳	۳-۷. زمان خواندن دعا
۱۰۳	۴-۷. منابع و سند دعا
۱۰۴	۵-۷. محتوای کلی دعا
۱۰۴	۶-۷. برخی محورهای دعا
۱۰۴	۱-۶-۱. تولی
۱۰۹	۶-۶-۱. تبری
۱۱۲	۳-۶-۷. طمعه نصیبت
۱۱۹	درس هشتم: زیارت عامه بیره
۱۱۹	۱-۸. اهمیت دعا
۱۲۳	۲-۸. نام‌گذاری دعا
۱۲۳	۳-۸. زمان خواندن دعا
۱۲۳	۴-۸. منابع و سند دعا
۱۲۴	۵-۸. محتوای کلی دعا
۱۲۵	۶-۸. برخی محورهای دعا
۱۲۵	۱-۶-۸. امام‌شناسی
۱۲۷	۲-۶-۸. عاقبت به خیری
۱۳۳	کتابنامه

سربازان سرافراز، سلام بر شما!

حضورتان را در جمع سربازان خاور برکف ایران اسلامی تبریک می‌گوییم. سپاس بی‌کران خدای سبحان که دفتر زندگی ورقی دیگر خورد و توفیق تهیه و تدوین یکی دیگر از متون آموزشی عقیدتی-سیاسی را به ما عنایت فرمود.

توانا بود هر که داند بود.

همان‌گونه که بزرگان ادب به نیکی گفته‌اند و به روشی پیداست؛ دانایی، توانایی را در پی خواهد داشت. این توانایی از هر جنسی باشد می‌تواند جوانان سرشار از نیروی جوانی را در رسیدن به هدف‌هایشان در زندگی یاری رساند. از این رو، هدف ما توانمندسازی شما در سایه آموزش‌هاست.

مباحث این کتاب با رویکرد ارتقای آموزش‌های دینی، در زمینه‌های احکام و آداب دینی و مهارت‌های زندگی تهیه و تدوین شده است.

سربازان عزیز، کتاب پیش روی شما با عنوان «کتاب بصیرت معنوی (مهارت برقراری ارتباط با خداوند)» یکی از مجموعه کتاب‌های آموزشی است که در نظر است در آموزش‌های عقیدتی-سیاسی تدریس شود.

لازم است یادآور شویم، نیازسنجی‌ها و بررسی‌های کارشناسی و جلسات متعدّد هم‌اندیشی - با حضور اساتید، نخبگان و مسئولان آموزش - انجام شد و در نهایت با تصویب کمیسیون عالی آموزش سازمان، تصمیم بر آن شد تا متون آموزش عقیدتی-سیاسی سربازان وظیفه بازنگری و با توجه به موضوع‌های مورد نیاز این تشر عزیز، سرفصل‌ها و متون آموزشی آنان تهیه و تدوین شود.

این آموزش‌ها برای سربازان گران‌قدر در دو دوره بدو ورود و ضمن خدمت برنامه‌ریزی و در سطح ۱ (زیر دیپلم و دیپلم) و سطح ۲ (بالای دیپلم) تدریس می‌شود.

۱. دوره آموزش عقیدتی-سیاسی بدو ورود در ۳۲ ساعت و شامل موضوع‌های ۱. احکام، ۲. نماز، ۳. اخلاق، ۴. معارف قرآنی با رویکرد اعتقادی؛

۲. دوره آموزشی حین خدمت در ۷۶ ساعت و شامل موضوع‌های ۱. روخوانی و روان‌خوانی فصیح قرآن، ۲. احکام، ۳. عقاید، ۴. بصیرت معنوی (دعا و ارتباط با خدا)، ۵. فرهنگ دفاعی و ۶. سبک زندگی اسلامی (مهارت‌های زندگی) است. شایان ذکر است، تلاش همه مسئولان و نویسندگان دلسوز بر این بوده است؛ کتابی از نظر ساختاری و محتوایی تألیف شود که ویژگی‌های متن آموزشی مطلوب سربازان را داشته باشد و بتواند نیاز و خواسته آنان را برآورده کند؛ البته با تدریس محتوای کتاب، هم‌زمان مربیان و اساتید دلسوز مراکز آموزش در کنار آنان حضور دارند و پاسخ‌گوی شما عزیزان خواهند بود.

امید است مطالب آموزشی که در ادامه می‌آید بتواند نقش بسزایی در ارتقای دانش و بینش شما سربازان این مرزوبوم داشته باشد و بر ذخائر آموزشی‌تان بیفزاید. در پایان از تمامی عزیزانی که به هر شکل ما را در تهیه و تدوین این مجموعه یاری رساندند؛ صمیمانه تقدیر و تشکر می‌کنیم.

منتظر دریافت نظرها و پیشنهادهای سازنده شما برای بهره‌برداری در گام‌های
بعدی هستیم.

خدای سبحان یار و نگهدار تان

معاون تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی
سازمان عقیدتی سیاسی وزارت دفاع و
پشتیبانی نیروهای مسلح
مهدی حسینی

مربیان، اساتید، مسئولان محترم آموزش و سربازان عزیز می‌توانند نظر
اصلاحی خود را درباره مطالب این کتاب از طریق رایانامه معاونت تربیت و
آموزش به نشانی Amoozesh@fatemet.net یا دورنگار ۰۸۵۲۲۹۴۰۰ ارسال
کنند.

مدیریت متون آموزشی

تاریخ بشر هرگز رتوبه مبدأ عالم تهی نبوده است. کاوش‌ها نشان می‌دهد که در دورترین زمان‌ها معابد و مسجدها جزو واقعیت‌های جدایی‌ناپذیر زندگی بشر بوده‌اند، حتی آن زمان که بشر توان تصور یک مبدأ نامتناهی و قدرت مطلق را نداشت و از بت‌ها یاری می‌جست. این نیاز در درون او وجود داشت.

بنابراین، بشر همواره محتاج به خداست و باید در همه احوال به او متوسل شود و از خدای متعال که منبع فیوضات و کرامات است استمداد کند. در مقابل، خداوند متعال نیز به انسان وعده اجابت داده است. چنان‌که در سوره بقره می‌فرماید: «... أَجِيبْ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَا...» (بقره: ۱۸۶)؛ دعای هر کس که مرا بخواند، اجابت می‌کنم.

و نیز در سوره غافر می‌فرماید: «... ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ...» (فاطر: ۶۰)؛ مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم. در نتیجه، درمی‌یابیم که انسان برای آن گشودن و پرواز بر بلندای اقیانوس بیکران الهی و بهره‌مندی از خزاین بی‌منتهای رحمت پروردگار عالم و گام‌نهادن بر ساحل امن و آرام بندگی، به گام‌هایی استوار و بال‌هایی قوی و قدرتمند نیازمند است و برای برطرف ساختن این نیاز مهم، به‌ناچار باید از ابزاری به نام دعا بهره جوید؛ آیه کریمه «قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ...» (فرقان: ۲۵)؛ بگو اگر دعای شما نباشد، پروردگارم هیچ اعتنایی به شما

نمی‌کند»، ناظر به همین معناست؛ یعنی دعا مهم‌ترین راه ارتباط بندگان با مبدأ و بهترین وسیله‌ای است که خداوند متعال برای ارتباط با خود مقرر فرموده است؛ به عبارت دیگر، مجموعه دعاهای مأثوره و نقل شده از معصومان علیهم‌السلام، رابطه‌ای میان خلق و خالق برقرار می‌کند که اگر این ارتباط و توجه به مبدأ نباشد، خدای متان نهایت خاص خود را قطع خواهد کرد و در این صورت، بندگان استعداد پذیرش این عنایت را از دست داده و مقتضای رحمت الهی را از کف می‌دهند.

برای پیوند مسیر بندگی و ارتباط و مناجات با خدا، باید با آداب دعا و شیوه مناجات علیهم‌السلام آشنا شد. یکی از راه‌های آشنایی با ادعیه، مطالعه کتاب‌هایی است که در این زمینه نگاشته شده است. اما از آنجایی که بسیاری از این کتاب‌ها مفصل بودند به شیوه آموزشی و قلمی روان بیان نشده‌اند؛ از این رو، کتابی برای علاقه‌مندان نگارش کردم که افزون بر آموزشی بودن، از قلمی روان و بسیار ساده برخوردار باشد تا برای همگان، به ویژه جوانان عزیز قابل استفاده باشد و لذت و حلاوت دعا را بیش از پیش به آنان بخشاند. بدین منظور، مباحث این کتاب در چهاربخش، تقسیم گردید که درس اول بیان کلیات و درس دوم، شرایط و موانع استجابت دعا و درس سوم، آداب دعا و سایر دروس، ادعیه مشهور پرداخته شده است. در پایان از همه علما و اندیشمندان و صاحب نظران در این عرصه خواهشمندم که ما را از دیدگاه‌های ارزشمند خود محروم نگردانند و از تمامی عزیزی که مرا در تهیه و تدوین این کتاب یاری کردند، به ویژه سرکنان پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق علیه‌السلام، مرکز تدوین متون و مدیریت متون آموزشی کمال تشکر و قدردانی را دارم.

احمد رضائی

۲۶ خرداد ۱۳۹۵ برابر با ۹ رمضان ۱۴۳۷